

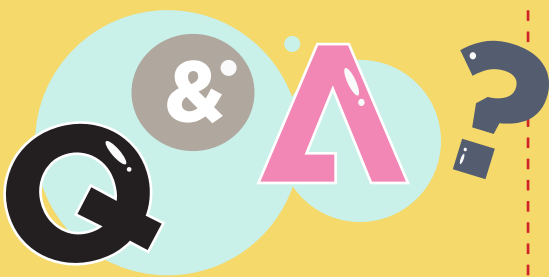
ทันตกรรมแบบรักษ์โลก (Sustainability in Dentistry)

เรียบเรียงโดย พญ.อดิศา สุธีราธิกุล

การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิทั่วโลก การยกตัวสูงขึ้นของน้ำทะเล การละลายของน้ำแข็งแถบขั้วโลก คือตัวอย่างของสถานการณ์อันเนื่องมาจากปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “ภาวะโลกรวน” หรือ “Climate Change” ซึ่งส่งผลกระทบต่อโลกและประชากรบนโลกอย่างมหาศาล เชื่อว่าทันตแพทย์หลายท่านคงทราบกันดีอยู่แล้วว่าตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะโลกรวน คือ คาร์บอนฟุตพริ้นท์ (Carbon footprint) หรือปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ถูกปล่อยออกมาจากกระบวนการผลิต ใช้น้ำ หรือกำจัดผลิตภัณฑ์ หรือการใช้บริการต่าง ๆ ทั้งในเชิงอุตสาหกรรม หรือตัวบุคคล อาหารที่เราทาน เสื้อผ้าที่เราสวมใส่ รถที่เราขับขี่ ล้วนแล้วแต่สร้าง carbon footprint ได้ทั้งนั้น

แต่สิ่งที่ทันตแพทย์หลายท่านอาจไม่ทราบ คือ ขั้นตอนทางทันตกรรมก็สามารถสร้าง carbon footprint ได้เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางเพื่อมารับการรักษาทางทันตกรรมของผู้ป่วย ขั้นตอนทางทันตกรรม หรือแม้กระทั่งการผลิตและกำจัดวัสดุอุปกรณ์ที่เราใช้ในการรักษาทางทันตกรรมก็ตาม เพราะตระหนักถึงความสำคัญในปัญหานี้ FDI World Dental Federation จึงได้จัดตั้งโครงการ “Sustainability in Dentistry” ขึ้นมา เพื่อให้ทันตแพทย์ทุกท่านในฐานะประชากรคนหนึ่งของโลกนี้ ได้มีส่วนปกป้องโลกของเราด้วยการลดการสร้าง carbon footprint อันเกิดจากการรักษาทางทันตกรรม

“ท่านรู้ไหมว่าในงานทันตกรรม กิจกรรมไหนที่เกิด carbon footprint สูงสุด???”

- การขนส่งอุปกรณ์ทันตกรรม
- การเดินทางไปรับบริการทางทันตกรรม
- การใช้พลังงานในการรักษาผู้ป่วย

(คิดคำตอบไว้ในใจ แล้วอ่านเฉลยได้ที่ท้ายบทความเลยจ้า)

เพื่อขับเคลื่อนโครงการนี้ ทาง FDI และ University of Sheffield ได้สร้างข้อตกลงร่วมในการดูแลสุขภาพช่องปากแบบอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Consensus on Environmentally Sustainable Oral Healthcare: A Joint Stakeholder Statement) คำาโครงการของข้อตกลงฉบับนี้ ได้นำเสนอแนวทางที่ทันตแพทย์จะสามารถทำาทันตกรรมแบบรักษ์โลกด้วยการยึดหลัก 4 Rs: Reduce (ลดการสร้างขยะ), Recycle, Reuse (สนับสนุนการผลิตบรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลได้) และ Rethink (อุกคิดว่าเรามีพฤติกรรมตามหลัก 4 Rsหรือไม่)

นอกจากนั้น โครงการ Sustainability in Dentistry ยังเปิดโอกาสให้ทันตแพทย์ทั่วโลกได้ทำาหาการทำาทันตกรรมแบบรักษ์โลก ด้วยการผลิต active platform ที่ผู้ลงทะเบียนจะได้รับคำแนะนำเครื่องมือและแนวทางในการทำาทันตกรรมแบบรักษ์โลกแบบเป็นขั้นเป็นตอน และค่อย ๆ สะสมรางวัลเป็นเหรียญทองแดง เหรียญเงิน และเหรียญทองตามลำดับ ซึ่งสามารถจะทำาคนเดียวก็ได้หรือเล่นเป็นทีมก็ได้ ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เข้าร่วมสามารถส่งชื่อผู้ร่วมทีมเข้าชิงรางวัล Sustainability Champion ได้อีกด้วย (ลงทะเบียนได้ที่ <https://sustainability-platform.fdiworldental.org/>)

ตัวอย่างกิจกรรมในการลด Carbon footprint ทางทันตกรรม

ทันตแพทย์

- นำเทคโนโลยีมาช่วยเพื่อลดการเดินทางมาพบปะทันตแพทย์ (Teledentistry)
- เน้นการป้องกันโรคในช่องปากควบคู่ไปกับการรักษา เพื่อลดการเดินทางของผู้ป่วย
- ลดการใช้พลังงานและของเสีย เช่น ใช้พลังงานแสงอาทิตย์เข้ามาช่วย หรือลดการใช้พลาสติกแบบ single-used

ผู้ป่วย

- รักษาสุขภาพช่องปากให้ดี เพื่อลดการเดินทางไปพบทันตแพทย์เพื่อรักษาโรคในช่องปาก
- ใช้ยานพาหนะที่ไม่ก่อเกิดมลพิษในการเดินทางไปรับการรักษาทางทันตกรรม
- พยายามนำบรรจุภัณฑ์กลับมาใช้ใหม่ เช่น นำขวดน้ำยาบ้วนปากที่หมดแล้วไปทำากระถางต้นไม้

ทันตแพทย์และผู้ป่วยสามารถร่วมมือกันอนุรักษ์โลกได้

ทันตแพทย์ที่สนใจเข้าร่วมโครงการนี้ สามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <https://www.fdiworldental.org/sustainability-dentistry> ทางทันตแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทันตแพทย์ไทยจะมีส่วนในการปกป้องรักษาโลกของเรา ด้วยการเริ่มจากเรื่องใกล้ ๆ ตัว หรือการทำาทันตกรรมแบบรักษ์โลกนั่นเอง

เฉลย ข้อ b. การเดินทางไปรับบริการทางทันตกรรมจากการศึกษาของ B. Duane และคณะในปี 2017 ที่ระบุว่า กว่า 2/3 หรือราว 64.5% ของ carbon footprint ในกิจการทันตกรรมของ National Health Service ของสหราชอาณาจักร มาจากเรื่องการเดินทาง ดังนั้น FDI จึงแนะนำให้ผู้ป่วยที่อาศัยในครัวเรือนเดียวกันเดินทางมารับบริการทางทันตกรรมพร้อมกัน เพื่อเป็นการลดการเกิด Carbon footprint และยังเป็นการสร้างเสริมความสัมพันธ์แบบทันตแพทย์ครอบครัวได้อีกด้วย

ที่มา: <https://www.nature.com/articles/sj.bdj.2017.839>

